

1. Orientacions

Matèria	Departament	Codi
Filosofia	FIMUCLA	PR4 ESO Filo 1923-24
Professors que la imparteixen	Professors filosofia	

Aquesta programació ha estat aprovada per Departament i es conforma al **Decret 175/2022, de 27 de setembre**, d'acord amb la revisió feta el curs anterior del DECRET 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

Sobre l'assignatura Filosofia de 4t, el nou Decret perfila: "En aquest curs interessa constatar la pervivència d'alguns problemes filosòfics que a hores d'ara continuen interpel·lant-nos. No es tracta de fer un plantejament sistemàtic de la història de la filosofia, sinó d'abordar alguns dels problemes i conceptes que s'han plantejat al llarg de la història i que continuen sent rellevants en el nostre present." I també accentua que, per a dur a terme aquesta matèria enfocada des dels "fets problemàtics", caldrà "pensar de manera crítica (...) pensar en diàleg amb altres." I, a l'hora, potenciar l'argumentació.

2. Objectius

- Fer ús de l'argumentació i la reflexió en l'anàlisi de situacions tant reals, quotidianes o llunyanes, com hipotètiques o fictícies.
- Mostrar el domini de la comunicació lingüística i digital a l'hora de seleccionar, analitzar i interpretar informació, idees i actituds.
- Explicar els problemes filosòfics que es plantegen en la matèria tot utilitzant paraules pròpies.
- Mostrar la comprensió dels continguts de la matèria tot establint comparacions de posicions contraposades, anàlisis crítiques de les diferents posicions i defensant, si fos diferent, la pròpia posició de manera argumentada.
- Elaborar textos (breus assajos, diàlegs, etc.) amb argumentacions sòlides pel que fa als exemples filosòfics que introdueix la matèria i, per extensió, a qualsevol tesi que es vulgui sustentar.
- Comprendre i analitzar contextos de convivència a partir del coneixement de la personalitat humana.

3. Programa, UD / SA

	SABERS SA / UD		CE / CA	HORES
Primer trimestre	TEMA 1: Què és la filosofia? (el saber)	Activitat inicial: de què tracta la filosofia?	C1, C4	1
		Què diuen els filòsofs?	C1, C4	10
		Llegim què han escrit els filòsofs	C1, C4	7
		Analitzem què es qüestionen	C1, C4	7
		Analitzem les preguntes i els àmbits de la filosofia	C1, C4	7
		Activitats de síntesi : què creus que és la filosofia?	C1, C4	3
		Total hores		35
Segon trimestre	TEMA 2: On s'origina la filosofia? Sortim de la caverna? (coneixement i realitat)	Activitat inicial: llegim un poema antic	C1	1
		La història del Mithos	C1	3
		La història del Logos	C1	3
		Llegim el Mite de la Caverna	C1	3
		Analitzem textos	C1, C2	3
		Activitat de síntesi: la força de la paraula	C1	3
	TEMA 3: Què és real i com coneixem? Ens traiem o ens posem les ulleres? (realitat)	Activitat inicial: Màtrix o Origen?	C1	3
		Els nivells de realitat de la caverna	C1	3
		Conèixer dins la caverna	C1	2
		Llegim més textos (Carro alat i Metalls)	C1, C2	3
		Els somnis de Descartes	C1	3
		Analitzem i construïm arguments	C1, C2, C3	3
		Activitat síntesi: desperts o adormits?	C1	2
		Total hores		35
Tercer trimestre	TEMA 4: Veritats i Mentides? On són les <i>fake news</i> ? (coneixement)	Activitat inicial: on és la veritat?	C1	1
		La paraula dels Sofistes i de Sòcrates	C1	3
		Paradoxes i arguments, llegim i argumentem	C1, C2, C3	3
		Teories de la veritat	C1	3
		Veritats i mentides avui	C1, C4	3
		Activitats de síntesi: cerquem mentides?	C1, C2, C3	3
	TEMA 5: Del jo al nosaltres? Podem construir-nos un lloc comú? (antropologia, moral i política)	Activitat inicial: qui sóc jo?	C1, C4	3
		Què ens fa dignes?	C1, C4	3
		Llegim Kant	C1	2
		Argumentem sobre fins i mitjans	C1, C2, C4	3
		Tenim dilemes morals?	C1, C3, C4	3
		Som animals polítics?	C1	3
		Activitat de síntesi: quins ideals ens uneixen?	C1, C3, C4	2
		Total hores		35
Còmput anual d'hores			105	

4. Avaluació: criteris i instruments d'avaluació i recuperació de la matèria

a. Avaluació de les competències específiques per trimestres

competències	criteris avaluació	trimestres		
		1r	2n	3r
C1. Identificar i valorar l' especificitat del saber filosòfic i dels sabers que aporten certesa enfront d'altres tipus de saber, per tal d'avaluar críticament els discursos i arguments .	CA1.1 CA1.2 CA1.3	60%	10%	10%
C2. Avaluar i generar arguments per valorar i produir discursos orals i escrits de forma rigorosa, evitar dogmatismes, biaixos i fal·làcies, per tal de desenvolupar i sostenir opinions.	CA2.1 CA2.2	30%	30%	30%
C3. Reconèixer i aplicar les normes de l'argumentació i del diàleg filosòfic, en diferents suports i activitats, per expressar-se amb rigor argumentatiu i desenvolupar el diàleg respectuós i constructiu amb els altres i poder arribar a idees comunes.	CA3.1 CA3.2 CA3.3	10%	30%	30%
C4. Avaluar de manera global, sistèmica i transdisciplinària els problemes ètics i polítics fonamentals i d'actualitat analitzant-los filosòficament per a poder tractar-les de manera creativa i prendre una posició.	CA4.1 CA4.2 CA4.3	0%	30%	30%

b. Instruments d'avaluació

Se seguirà els criteris d'avaluació competencial i estàndards avaluables en referència als sabers generals; **NA, AS, AN, AE**.

En certes activitats de l'aula consensuarem amb l'alumnat rúbriques específiques per avaluar exposicions orals, treballs en grup, etc. Es procurarà realitzar-les en els formats **d'avaluació, coavaluació i autoavaluació**.

Per obtenir la **suficiència** és imprescindible presentar el treball elaborat durant el curs, concretat en un **portafolis escrit manualment i/o digital**, amb l'oportuna correcció en la

presentació (portada, índex,...), i haver assolit suficientment, com a mínim, les competències avaluades.

Aspectes sobre la recuperació:

- La **recuperació** de la matèria es realitzarà sempre a partir de l'elaboració i entrega de les activitats no presentades o no assolides durant el curs.
- Amb la finalitat de no acumular massa activitats per recuperar, l'alumne podrà presentar-les lliurement abans no finalitzi cada trimestre.
- El retard de l'entrega de deures incidirà sobre la nota d'actitud.
- De totes maneres, pel que fa a l'avaluació final, si les activitats no assolides són excessives, el professor adaptarà la recuperació a una selecció significativa d'aquestes.

5. Metodologia, estratègies didàctiques i recursos

Consideracions des d'un punt de vista competencial

Modalitat ensenyament	-Explicació del professor i presa d'apunts. -Documentació complementària d'ampliació sobre temes d'actualitat. -Sessions de DVD, vídeo, amb exercicis
Modalitat d'aprenentatge	-Preguntes orals a classe. -Tallers de treball amb finalitats didàctiques. -Consultes a internet sobre temes concrets, a partir de l'ús del <i>moodle</i> . -Proves escrites. -Comentari de fotografies i imatges.
Estratègies de la pràctica	-Elaboració del portafolis manual i/o digital
Organització de grups	-Treball individual i en grup, procurant que els grups siguin heterogenis.
Rutines organitzatives	-Full presentació objectius i criteris d'avaluació a principi de curs. -Rúbriques d'avaluació, de coavaluació i d'autoavaluació.

En detalllem algunes:

a) Exposicions del professor: és l'eina per introduir continguts de caràcter conceptual. Si bé no és l'única opció didàctica, seran imprescindibles. Malgrat això, les reforçarem amb altres tipus d'activitats.

b) Elaboració del portafolis de l'assignatura: l'alumnat haurà de reflectir tota la feina feta a classe al quadern de l'assignatura; hi quedarà registrat el treball personal de l'alumnat, com ara la resolució de les activitats, les conclusions de les discussions en els

debats, els comentaris, activitats i ressenyes de documentals, pel·lícules, etc.

c) Redaccions: la redacció de textos de certa extensió és fonamental per diversos motius. En primer lloc, perquè permet desenvolupar la capacitat d'exposar i enllaçar idees per escrit. D'altra banda, els escrits permeten aplicar els conceptes apresos, així com buscar informació.

d) Debats: eina fonamental a l'hora de promoure els valors de tolerància i convivència que fonamenten l'assignatura. A més, permeten desenvolupar les facultats lingüístiques de l'alumnat. Els debats exigeixen, al seu torn, l'elaboració d'idees per a la seva exposició, així com la recerca i el processament d'informació.

e) Treballs de recerca: aquests poden ser elaborats també en grup. D'aquesta manera es fomenta el treball en equip i la col·laboració. Tanmateix, permeten l'elaboració dels continguts impartits i un treball d'aprofundiment que fa possible reforçar-los. Aquests treballs poden ser exposats a classe. D'aquesta manera seran els alumnes els qui, supervisats pel professor, expliquen i desenvolupen els continguts. Es fomenta així la participació i la implicació de l'alumnat en el desenvolupament de la matèria.

f) Materials audiovisuals: la seva utilització a classe pot permetre als alumnes documentar i reflexionar sobre situacions concretes en les quals es puguin observar algunes de les situacions de desigualtat, incompliment dels Drets Humans o alguns dels canvis socials a què fan referència els objectius. D'altra banda és interessant l'ús d'alguns documentals o pel·lícules que ens ajuden a comprendre alguns dels continguts.

g) Lectura i comentari de textos: tant els llibres de lectura, com la lectura i comentari de textos breus són una eina important dins la didàctica de l'Ensenyament Secundari Obligatori, ja que en la seva regulació es reconeix el foment de la lectura com un dels seus objectius. Al seu torn, pot complir una funció anàloga a la dels materials audiovisuals. A això, cal afegir que permeten el desenvolupament de la comprensió lectora i milloren aspectes com la redacció o l'ortografia.

6. Recursos bibliogràfics i altres

- Moodle de l'assignatura